

2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (XXIX): „lecția” Tribunei a triumfat, desăvârșindu-și validarea și consacrarea la Unirea cea Mare - în mijlocul copiilor răsfățați de la Brașov ...!

Continuăm reproducerea prefaței lucrării prof. Vasile Rusu „**Ioan Bechnițiu și Tribuna de la Sibiu (1884-1903)**”, prof. univ. Victor V. Grecu făcând o scurtă sinteză a fenomenului tribunist: «Tot datorită unei cunoașteri limitate sau unei examinări pripite. Mai adesea, datorită ignorării împrejurărilor care le-au jalonat viața și au conferit consistență, coerență, clarviziune și realism militantismului lor. Cele câteva exegeze, datorate lui Pompiliu Macrea, Elena Stan, Eugen Tudoran etc invită la comentarii, revizuirii, întregiri. Și mai puțin scrutată, delimitată și cuantificată a rămas contribuția unor „tribuniști”, pe nedrept uitați, în pofida staturii impunătoare și implicării decisive a aportului lor.

Este și cazul lui **IOAN BECHNITZ**. El, **doctrinarul TRIBUNEI, în care și-a înveșnicit jertfa**, cel mai lucid exponent al fonetismului în scrierea limbii române și mai tenace militant pentru impunerea lui în Transilvania. Dar și al altor „tribuniști”, **care și-au înnobilit patriotismul cu prețul jertfirii în calvarul atâtor procese de presă. Și „lecția” Tribunei a triumfat, desăvârșindu-și validarea și consacrarea la Unirea cea Mare**. Pasionatul cercetător, profesorul Vasile RUSU, bun cunoscător al emulației și combustiei ideologice din a doua jumătate a secolului trecut (...) propune traiectorii noi, nefrecventate până acum, pe care le parcurge original și cutezător. Cercetările întreprinse sunt menite să așeze într-o nouă construcție, în articulațiile intime, **sistemul de idei și principii care au guvernat și au propulsat ideologia națională în realizarea Unirii celei Mari de la Alba Iulia**. Contribuțiile aduse, luminând umbre și împlinind lacune, oferă repere proprii, care surprind, incită și invită la reflecție».

Lucrarea apărută în 1998, prin „generozitatea Casei de Presă și Editură TRIBUNA Sibiu – continuatoarea tradițiilor tribuniste de la 1884” are următoarea structură de capitole: Repere, Viitorii tribuniști și „Junimea” din Iași, Gazeta Transilvania și poziția ei față de înființarea „Tribunei” de la Sibiu (1884), Repere politico-social- culturale, Lupte interne – opinii contrare, Pași grei, Ioan Bechnițiu și „Tribuna”, Adenda – scrisori revelatoare, Slavici la Sibiu, Ioan Bechnițiu și Eminescu în viziunea lui Slavici, Note, Bibliografie selectivă, Imagini, Texte inedite. Aici aflăm că viitorii tribuniști, simpatizanți ai „Junimii” și ai „noii direcții” erau Septimiu Albini – cu pseudonimul „Mugur”, E. Codru Drăgușanu – pseudonim „Rădăcină” și I.C. Frunză – Panțu, Eugen Brote, Dimitrie Comșa și I.T. Mera, care s-au alăturat lui Eminescu și Slavici, „intrând în arena luptelor pentru noile idei în literatură și limbă” și contribuind din plin la „greaua înfrângere a latiniștilor”. Reproducem opinia lui Slavici despre ideile noi: «**Orișice idee nouă, care nu este o concluzie trasă din premisele date în popor, e pentru noi – moartă**” – în „Educatorul” nr. 1, 1883. Se vede prea bine (...) că viitorii „tribuniști” erau „junimiști” încă de la Viena – ca studenți, și că abia așteptau să-și pună în practica vieții „ideile noi”, să facă și ei în Transilvania pe tărâmul cultural, ce au făcut junimiștii în România, atât că tribuniștii aveau nota specifică mai încărcată cu luptele pentru drepturi social-politice și istorice față de guvernul austro-maghiar nedispus să scape

din mâini bogata Transilvanie, pe care au încorporat-o Ungariei în 1867, împotriva voinței poporului român.»

Vasile Rusu ni-l prezintă prin câteva citate edificatoare pe Diamandi Manole «cunoscut negustor și remarcabil luptător național care în scrisoarea adresată la 2 aprilie 1884 lui Aurel Mureșanu sublinia deosebita importanță a presei în lupta pentru afirmarea drepturilor poporului român. „**Arma noastră e condeiul, puterea noastră e puterea presei**” – arăta el. De aceea, noi românii, trebuie să dăm importanță mai valoroasă presei și să ne ascuțim condeiele, pentru ca să putem combate zilnic pe acei transfugi politici, care lucrează la dezbinarea neamului românesc». Luptând opoziția, care afirma că românii nu aveau nevoie de ziare, acestea neputându-se susține financiar și aducând o serie de argumente, Diamandi Manole scria: «**Să urmăm numai exemplul părinților noștri**, să călcăm numai pe urmele antecesorilor noștri, să contribuim fiecare după puterile sale și să luptăm cu toții împreună, umăr la umăr în unirea frățească, dezbrăcați de toate interesele personale și secundare pentru un singur scop înalt și sublim: pentru înălțarea poporului românesc».

În paginile lucrării cercetătorului sibian descoperim elemente inedite privind înființarea Tribunei, legate de misiunea lui Eugen Brote privind convingerea gazetarului brașovean Aurel Mureșanu (de a prelua conducerea viitorului cotidian de la Sibiu), dar și despre actul numit „**Punctațiuni preliminare**”, încheiat între Aurel Mureșanu și grupul Ioan Bechnitz, Nicolae Cristea, Eugen și Aurel Brote. Ineditul act – „necunoscut specialiștilor (1980)” - prevedea pe lângă respectarea liniei programului P.N.R. și câteva condiții speciale: încetarea apariției „Gazeta Transilvaniei”, Aurel Mureșanu urmând a primi o despăgubire de 30000 fl (2000 fl în numerar și 1000 în acțiuni), iar dacă contractul directorului era reziliat, Mureșanu urmând a primi o despăgubire de 3000 fl. După timpul de gândire convenit, dr. Aurel Mureșanu a «comunicat sibienilor refuzul său, iar peste 12 zile, la 25 martie, a fost anunțată cititorilor intenția redacției de transformare a „Gazetei Transilvane” în cotidian. În articolul de fond publicat în nr. 36 al foii brașovene, directorul ei sublinia rolul „Gazetei Transilvane”, „organ de luptă”, a cărei existență era mai mult ca oricând necesară în condițiile în care „adversarii românismului se pregătesc a lua cu asalt cetățuia solidarității noastre naționale, cea din urmă întăritură, îndărătul căreia se mai adăpostește oastea luptătorilor noștri pentru egală îndreptățire națională. (...) Comentând peste ani poziția sa, gazetarul brașovean arăta în numărul jubiliar al „Gazetei Transilvaniei” din 1908: „Le-ar fi plăcut să delătore un organ ce exista de 46 de ani, și era organul de frunte al Partidului Național Român, bucurându-se de deplina lui încredere și să-i ia abonații pentru o escontentare de 3000 fl, și aceștia foarte nesiguri, cum nesigură a fost toată întreprinderea”. La 14 aprilie 1884 apare Tribuna, primul cotidian românesc sibian și al doilea în Transilvania, director scriitorul Ioan Slavici. Prezența lui în fruntea acestei publicații, care de la început și-a afirmat orientarea filoaustrică, susținând teza că poporul român din Ardeal trebuie să fie „**un element de ordine**” nu era întâmplătoare. În condițiile intrării României în Tripla Alianță trebuia exercitat de către Guvernul Român un control atent asupra evoluției luptei naționale de peste munți.

Cel mai potrivit și cel care s-a arătat dispus la o colaborare în acest sens cu cercurile oficiale, cu oamenii politici, inițiatori și susținători ai alăturării României la Germania și Austro-Ungaria, a

fost scriitorul Ioan Slavici, care de-a lungul întregii sale vieți s-a dovedit a fi un consecvent filoautriac, adept al aderării la Tripla Alianță».

Într-o anexă a lucrării, prof. Vasile Rusu prezintă scrisoarea lui Ioan Slavici (din 10 aprilie 1884) adresată lui Titu Maiorescu, cu opiniile tranșante ale acestuia despre brașoveni și sibieni: «Am petrecut trei zile în acest cuib de viespi, și una în mijlocul copiilor răsfățați de la Brașov, însă nu pot zice că sunt mai lămurit decât eram asupra situațiunii.

În Brașov, sunt cu toții un fel de copii teribili, pentru care politica este o plăcută pierdere de timp, cer mereu fraze sforăitoare și vor să producă efect».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxix-lectia-tribunei-a-triumfat-desavarsindu-si-validarea-si-consacrarea-la-unirea-cea-mare-in-mijlocul-copiilor-rasfatati-de-la-brasov-145583.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxix-lectia-tribunei-a-triumfat-desavarsindu-si-validarea-si-consacrarea-la-unirea-cea-mare-in-mijlocul-copiilor-rasfatati-de-la-brasov-145583.html. The page header includes the Tribuna logo and a navigation menu with categories like Eveniment, Actualitate, and Sport. A green banner for SPARTAN restaurant is visible. The main content area displays the article title: **2019-anul tribuniștilor (XXIX): „lecția” Tribunei a triumfat, desăvârșindu-și validarea și consacrarea la Unirea cea Mare - în mijlocul copiilor răsfățați de la Brașov ...!**. Below the title, it shows the author's name, the date and time (21.07.2019 21:44), the number of views (205 vizualizari), and the number of comments (0 comentarii). A small image of a book cover is also visible on the right side of the article preview.

În: Tribuna, 21 iulie 2019